

Categoria D

VEU EN OFF

Virginia Woolf deia a Vita Sackville-West: "Qui sóc jo?, Digues-m'ho tu". La recerca de la identitat ha preocupat a tota mena de persones i continua inquietant. Els més impacients, ja de jovenets, volen conèixer-se i trobar-se, però és tan prematur que tot queda reduït a algun viatge on passen alguna penúria i coneixen nous amics que s'afegeixen als seus deficiències.

Potser m'he hagut de quedar sola per saber ben bé qui sóc. Passar per malvestats i indolències per arribar aquí. Ho he hagut de deixar tot pel camí: amor, casa, protecció. Per quedar despallada i desamparada davant l'abisme. La reacció ha estat sobreposar-me, sortir-ne enfortida, arrapar-me a la vida de manera desenfrenada i començar-me a escoltar amb una altra veu: la que hi havia guardada dins meu i feia tants anys que esperava sortir. Era jo atrapada en la rigidesa del dia a dia, en la quotidianitat de la nit aparentment plàcida i inofensiva.

Encara recordo amb nitidesa i sense necessitat de tenir-la al davant aquella fotografia que tinc a la porta de l'escola amb altres companyes, totes calçades amb patins de botes. Devíem tenir nou o deu anys. Jo, amb una cama lleugerament doblegada, tenia un aire més rítmic i somreia àmpliament, com si de debò fos feliç. En l'instant de fer la foto sí que ho era, després en arribar a casa l'alegria es dissipava i tot tornava a ser obtús. Aquella rialla acolorida només podia sorgir de tant en tant, quan la meua ment podia oblidar els malestars familiars.

Vaig créixer i em vaig enamorar. Em va semblar que havia trobat el que necessitava per ser jo, però tot just despertava d'una letargia llunyana. Vaig 2 tenir amor, casa, protecció, però també dirigisme. Havia de ser d'una manera determinada i ho vaig ser durant uns quants anys.

El nostre amor era sincer i autèntic, de manera que vam procurar aixecar bones parets damunt d'uns fonaments fermes i consistents. Però l'amor no es regeix per les lleis de l'arquitectura i per molt que ens hi esforcèssim l'evolució de

cadascun va anar cap a un cantó i vam deixar de coincidir en el mateix punt, malgrat compartir, encara, moltes coses.

Però hi ha nombrosos moments dignes de ser recordats. Estones a la terrassa fent la migdiada a la primavera, rialles mentre jugàvem al parxís un diumenge qualsevol, viatges en cotxe que no s'acabaven mai, generant unes converses apassionants i creatives. O quan hi havia aquella amalgama còsmica i els àtoms de l'un es fusionaven amb els de l'altre produint una perfecció única...

Vam tenir dos fills que van ser font de vida i de plaer. Me'ls estimo amb un deliri apassionat i sé que és el millor que podia fer: portar-los al món. L'adolescència va ser dura, però un tràngol que cal passar per retrobar els fills que hi ha a l'altra banda de la infantesa. Unes persones que van creixent per dins i que van madurant molt a poc a poc. I és fascinant, també, assistir a aquest canvi.

Més endavant el Marc i la Laura van emancipar-se i jo em vaig quedar sola. Sola és un dir, perquè tinc la literatura que m'acompanya de dia i de nit i ella no m'abandonarà mai. Hi puc confiar plenament. Han estat aquests últims anys els que he començat a sentir aquesta sensació tan estranya de ser una unitat i prou. Llevar-me, dutxar-me, esmorzar i tot un dia per endavant per dedicar-lo al que vulguis. Llegir, escriure, badar, veure una exposició, assistir al teatre, veure una pel·lícula, escoltar música, passejar, menjar, beure... I treballar. Sí, encara 3 hi ha una obligació, però per poc temps. Aviat podré admirar els dies amb més llargada que ara, amb més capacitat de decisió.

Cada dia contemplo des de la finestra on treballo l'espectacle que ha quedat de la ciutat industrial d'antany. Ara es deu haver convertit en una ciutat tecnològica, suposo. Des del segon pis, veig els diversos volums que conformen les teulades (de teula antiga i d'uralita) a dos vessants de les fàbriques, combinades amb les cobertures dentades característiques de principi de segle XX i un dipòsit d'aigua alçat per quatre columnes, en aquests moments inservible, que el devien inaugurar de color blanc, però que ara és d'un gris brut. S'hi llegeix clarament TEXTIFIBRA. Al lluny, una xemeneia acaba de corroborar l'origen del barri.

Tot aquest conjunt vermellós que diviso des de la finestra, a finals d'hivern, cap a les cinc o les sis de la tarda, s'il·lumina quan es pon el sol per l'altra banda i aquella llum em subjuga. Quedo paralizada contemplant-la com esperant que passi alguna cosa. Però l'únic que canvia és que lentíssimament va baixant la intensitat del daurat i molt a poc a poc el dia es fon.

Trenta anys enrere, quan vaig començar a treballar en aquest centre, les fàbriques trontollaven vint-i-quatre hores, amb aquell patrip-patrap tan característic. I aquesta era la banda sonora que teníem: la dels telers. Ara les fàbriques resten mudes, històriques i abandonades. I el soroll actual més potent és el que fan els cotxes que transiten pel carrer Viladomat.

Aviat m'hauré d'acomiarar d'aquest indret, també. Una altra pèrdua. De les tantes que he hagut d'anar deixant. Aquesta, però, serà desitjada, perquè ja 4 són molts anys de dedicació i la màquina segons com ja s'encalla. Guanyaré hores. La riquesa serà el temps i podré dedicar-lo a allò que desitgi.

La llibertat deu ser arribar a aquest punt: desprendre't de totes les obligacions i poder decidir en cada moment què vols fer.

Ja fa algun temps que l'he tastada, la llibertat. L'he sentida anant de viatge, estant un dissabte o un diumenge a casa, sense cap imposició, o fins i tot podent triar a quina hora dines o senzillament si vols sopar a les dues de la matinada.

La soledat té aquest doble vessant: no tens ningú amb qui parlar, ni t'has de posar d'acord amb ningú, però el que fas et comporta moltíssima gratificació. L'important és saber-te envoltar d'amics i de la família quan vulguis, per tal de tenir carregada la motxilla de la socialització. Compartir converses, àpats, viatges, sortides, cafès... Una plenitud que corona el fet d'estar sola.

Emily Dickinson des d'Amherst preguntava: "Jo no sóc ningú. Qui ets tu?" La nostra personalitat no cal que sigui coneguda per molta gent. Som éssers insignificants, i situats en el lloc que ens correspon intentem aprofundir tan com podem en nosaltres mateixos destapant capes i desfent superficialitat.

Sovint també penso en la mort, no a evitar-la, sinó a acceptar-la. És tot un aprenentatge i és millor posar-s'hi ben aviat, sense perdre el temps. Tal com deia Salvador Espriu, la mort és una cosa que hem de fer una sola vegada a la vida. Per tant, l'hem de fer bé. I ens cal una bona preparació.

Gràcies a les paraules d'altres no estem a la intempèrie sobre aquest tema i sobre tants d'altres. Podem llegir el que els escriptors han sentit, viscut, 5 somniat i aprendre'n. Mai en tindrem prou ni ens cansarem de compartir reflexions que ens ajuden a avançar, a reconfortar-nos amb els mots ben alineats. No ens fa por endinsar-nos per camins nous que ens proposen veus assenyades. Són els nostres estels fugaços, els nostres recers més segurs.

Abans em preguntava: "Sóc valenta?" Ara ja no em cal. Sé que ho sóc perquè n'he hagut de ser, perquè he afrontat sola reptes i problemes. Crec que la fortalesa ens surt des de molt al fons del nostre ésser. Resta allà, replegada, fins que fa realment falta. En el moment necessari surt la força com un doll d'aigua vigorós i s'ho emporta tot pel davant.

De primer la soledat sembla un gran bagul buit. De moment tens la impressió que l'estrenes, però no és cert. Fa molt de temps que el posseeixes. Són les reserves que hi anem acumulant sense notar-ho. Ens hem anat nodrint de petits retallons de saviesa que hem anat sedimentant amb els anys.

Marguerite Yourcenar diu: "Cal viure amb passió i amb saviesa". Cadascú amb la saviesa que tingui. I la passió consisteix a tenir cada vegada més paradisos. Començant pels més insignificants i acabant pels més ambiciosos.

De vegades, per ser feliç, n'hi ha prou amb poder seure i creuar les cames. Un gest tan senzill, però tan agradós alhora. Quan estàs encaixonada en algun lloc i no ho pots fer pagaries per tenir una mica més d'espai i col·locar una cama sobre l'altre. Quina satisfacció tan gran! La nostra existència és tan complicada que molts cops passem per alt plaers com aquest. Només fa falta una mica de temps per posar consciència sobre aquests actes. A partir d'aquest moment tots aquests petits detalls ens faran la vida molt més plàcida, tèbia, benigna.

Ara per ara trobar nous paradisos em resulta cada cop més fàcil. Tinc autèntica debilitat pels microcosmos. Em fa l'efecte que no cal anar a l'altra part de món per trobar al·licients i novetats.

Em sento una persona lliure. Segons sembla és la que no té por d'estar sola. Ara ja començo a estar bastant segura que sóc capaç d'afrontar qualsevol daltabaix en solitari. La teranyina que he anat teixint crec que és prou resistent per aguantar embats forts de la vida. És el meu escut més potent.

Què hi hem vingut a fer, al món? Cada època ha tingut la seva resposta o l'absència de contesta. Arribats a una certa edat, més aviat ens alegrem de no haver tingut prou paraules per definir-ho. Estem contents d'haver arribat allà on som sense necessitat de saber-ho tot, d'aconterar-nos amb frases grandiloqüents que no ens aporten res ni ens omplen el buit existencial.

Em miro al mirall i penso "t'has deixat alguna cosa per viure?" Alguna cosa important, és clar. Tinc la sensació que no. Que el millor ja ho he viscut i que ara el que queden són els records. Combinar bé els records. Aquesta és la qüestió. Sobre el paper també són part de la ficció.

L'amistat és un dels elements més importants de l'existència. Poder compartir els silencis dóna la dimensió de complicitat que hi ha entre dues persones que s'aprecien i es respecten. Tenir amics prevé de malures estranyes, proporciona seguretat i t'omple de magnífiques experiències. Els veig en el meu enterrament laic, recitant poemes i traçant amb la veu una mica trencada el recorregut del que hem compartit. Els amics són necessaris com els colors de la tardor: fan que la vida tingui més densitat.

Mª Rosa Aragay